

Sygn. akt I PK 211/19

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa J. Ś.
przeciwko S. Spółce Akcyjnej w B. następcy prawnemu H. Spółki Akcyjnej w K.
o deputat węglowy, o odszkodowanie, ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 grudnia 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 27 czerwca 2019 r., sygn. akt IX Pa (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 27 czerwca 2019 r., sygn. akt IX Pa (...), Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w K. – w sprawie z powództwa J. Ś. przeciwko S. S.A. w B. jako następcy prawnemu H. S.A. w K., P. S.A. w K. – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt VII P (...), w którym Sąd Rejonowy oddalił powództwo o zapłatę ekwiwalentu za bezpłatny węgiel deputatowy za lata 2017, 2016 i 2015 wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie; odszkodowania za nieotrzymanie prawa do ekwiwalentu za bezpłatny węgiel deputatowy w przyszłości; ewentualnie o ustalenie, że powód ma prawo do otrzymania w przyszłości deputatu w kwocie odpowiadającej cenie 3 ton węgla - wypłacanego corocznie do dnia 31 marca, poczynsz od 2018 r.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) zarzucono naruszenie: 1) art. 2 Konstytucji RP przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że strony układu zbiorowego prawa pracy mogą ograniczyć lub uchylić prawa emerytów wynikające z postanowień układu zbiorowego prawa pracy podczas gdy jest to sprzeczne z konstytucyjną zasadą praw słuszenie nabytych, a nadto kodeks pracy nie zawiera przepisów dotyczących skutków prawnych zwieszenia lub uchylenia postanowień układów zbiorowych prawa pracy wobec emerytów; 2) art. 32 Konstytucji RP przez naruszenie zasady równości wobec prawa i nieuzasadnione różnicowanie sytuacji prawnej powoda w stosunku do innych grup zawodowych; 3) art. 9¹ kodeksu pracy przez przyjęcie skuteczności i zasadności zawieszenia, a następnie rozwiązania układu zbiorowego (Holdingowy Układ Zbiorowy, dalej HUZ) wobec powoda jako emeryta, a w konsekwencji nieuwzględnienie dochodzonych roszczeń; 4) art. 241²⁷ kodeksu pracy poprzez jego zastosowanie do uprawnień przyznanych przez układ zbiorowy emerytom, podczas gdy przepis ten odnosi się wyłącznie do wynikających z układu zbiorowego prawa pracy praw i obowiązków pracowników; 5) § 8 ust. 1 załącznika nr 18 do HUZ przez jego niezastosowanie i nie zasądzenie na rzecz powoda dochodzonych roszczeń mimo nieskuteczności zawieszenia, a następnie rozwiązania układu zbiorowego wobec powoda jako emeryta. W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucono naruszenie: a) art. 189 k.p.c. przez nieustalenie na przyszłość prawa powoda do deputatu węglowego poczynawszy od 2018 r. w sytuacji istnienia niepewności prawa spowodowanego zawarciem porozumień z dnia 17 listopada 2014 r. oraz z dnia 27 lutego 2017 r.; b) art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie i obciążenie powoda kosztami procesu w sytuacji zaistnienia szczególnie uzasadnionego wypadku, tj. precedensowego charakteru sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c., skarga kasacyjna nie przysługuje między innymi w sprawach o deputaty lub ich ekwiwalent. Przedmiotem sporu (a następnie zaskarżenia) w niniejszej sprawie była zasadność roszczenia powoda o wypłatę za

wskazany okres (za lata 2017, 2016 i 2015 wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy; wskazanej kwoty tytułem odszkodowania za nieotrzymanie prawa do ekwiwalentu za bezpłatny węgiel deputatowy w przyszłości; ewentualnie o ustalenie, że powód ma prawo do otrzymania w przyszłości deputatu w kwocie odpowiadającej cenie 3 ton węgla – wypłacanego corocznie do dnia 31 marca, począwszy od 2018 r. Taki też przedmiot sporu określiły Sądy obu instancji w komparycji swoich orzeczeń. Zdaniem Sądu Najwyższego, określony w taki sposób przedmiot sporu mieści się w pojęciu „sprawy o deputaty lub ich ekwiwalent”, użytym w art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c., określającym przedmiotowo rodzaje spraw, w których skarga kasacyjna jest niedopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2007 r., I PK 280/06, LEX 948795; z dnia 6 lutego 2020 r., II UK 273/18, LEX nr 3017793).

Również w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2020 r., II UK 273/18 (Legalis nr 2370767) wyrażono pogląd, że przedmiot sporu (a następnie zaskarżenia) w postaci zasadności roszczenia ubezpieczonego o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za przysługujący deputat węglowy, do którego prawo nabył na podstawie art. 74 ustawy z dnia 8 marca 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz.U. Nr 84, poz. 948 ze zm.) bez wątpienia mieści się w pojęciu „sprawy o deputaty lub ich ekwiwalent”, użytym w art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c., określającym przedmiotowo rodzaje spraw, w których skarga kasacyjna jest niedopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną przy zastosowaniu art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.